

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ГРУПИ КОМПАНІЙ

Для того, щоб суб'єкти господарювання мали змогу ефективно функціонувати на ринку, необхідним є використання сучасних методів та інструментів для управління діяльністю підприємства, зокрема його коштами, матеріалами та зобов'язаннями. Підставою для цього є формування повної та достовірної фінансової звітності, оскільки фінансова звітність є основним і необхідним елементом, який формує загальну картину про майновий та фінансовий стан суб'єкта господарювання. Є також практичним інструментом для впорядкованого представлення інформації про підприємство та проведення оперативного аналізу даних.

Бухгалтерський облік – це інформаційна система підприємства, яка обслуговує своїх користувачів для прийняття економічних рішень. Він використовується для представлення отриманої економічної інформації в результаті збору та обробки даних. Невід'ємною частиною цієї системи є звітність як інструмент для передачі інформації про особу зацікавленим сторонам. Фінансова звітність є остаточним ланкою такого інформаційного процесу. Відмінності в інформаційних потребах її користувачів були розділені на фінансову та управлінську звітність. Перша формується для потреб зовнішніх користувачів, друга підтримує керівництво у прийнятті поточних рішень щодо всіх ділянок роботи підприємства.

Великий масив інформації, який містить фінансова звітність, дозволяє у певній мірі задовольнити інформаційні потреби заінтересованих осіб, які в опублікованій інформації шукають виправдань для своїх ризиків, тобто, чи буде досягнута основна мета і яке співвідношення очікувань до фінансового результату суб'єкта господарювання. У випадку з групою підприємств, то за результатами діяльності формується річна консолідована звітність, яка охоплює дані материнської компанії та її дочірніх підприємств на всіх рівнях.

Відповідно до МСБО / МСФЗ повинні бути підготовлені консолідовані фінансові звіти емітентів цінних паперів, допущених до торгівлі на одному із регульованих фондових ринків країни чи світу. Крім того, відповідно до МСБО / МСФЗ можуть бути підготовлені окремі фінансові і консолідовані фінансові звіти емітентів цінних паперів, які мають намір подати заявку щодо прийняти їх для публічних торгів на одному з регульованих фондових ринків держави та світу, та юридичних осіб, що утворюють групу компаній, в яких материнська компанія готує консолідовану фінансову звітність відповідно до МСБО. Рішення про підготовку консолідованої фінансової звітності групи компаній згідно з МСБО приймається керуючим органом материнської компанії.

Загалом, приводом для створення консолідованої фінансової звітності є формування груп підприємств, пов'язаних між собою капіталом. Це призводить до попиту на інформацію про інвестиції в інші підрозділи та фінансові наслідки, які вони викликають. Методика розкриття таких даних у фінансовій звітності стали використовуватися в 80-х роках ХХ століття. Це дозволило мінімізувати «інформаційні стіни», які оточували користувачів фінансової звітності. Метою консолідованої фінансової звітності є подання чіткого і об'єктивного уявлення про фінансовий стан і фінансові результати групи компаній як єдиного механізму. Саме це є наслідком застосування принципу фінансової звітності превалювання сутності над формою. В результаті чого, ключовим питанням консолідованої звітності групи компаній є співвідношення капіталу, і що одна юридична особа є власником іншої, а не обмеження організаційно-правових форм підприємств групи компаній.

Крім того, групою компаній може бути сформований комбінований звіт, який повинен містити наступні елементи:

- 1) інформацію про взаємні розрахунки в рамках групи компаній;
- 2) дані про активи та капітал групи компаній;
- 3) інформацію про прибуток, отриманий в рамках здійснення діяльності групою компаній,
- 4) дані про нереалізовані прибутки, які зазвичай закріплюються в товарно-матеріальних цінностях або основних засобах.

Варто підсумувати, що у консолідованих фінансових звітах групи компаній використовуються три способи поєднання фінансових даних: метод повної консолідації, метод пропорційного консолідації та метод права власності. Перший з них полягає у підсумку відповідних статей загальної звітності материнської компанії та дочірніх компаній. Пропорційний метод застосовується до дочірніх компаній; його принципи подібний до повної консолідації, але будь-які коригування пропорційні часткам, якими володіють дочірні компанії. Метод права власності використовується при представленні часток (вкладів) участі в капіталах групи компаній і полягає на необхідності відображення у консолідованій звітності справедливої вартості вкладених інвестицій. Все це дозволяє представити фінансовий стан групи компаній як одного окремого суб'єкта господарювання.